

1 TIMOTEO

Saludo

¹ Núa Pablo nubànùaca pirí cuyàluta. Núa Pablo Jesucristo yàasu apóstol, Dioscáiná ibànùaca núa nuíbaidáanápíná irí. Yái Diosca, yácata iwasèerica wía yàasu yùuwichàacáisi íchawa. Wáiwacali Jesucristo nacái ibànùaca núa, yái Jesucristo imàaquéerica manuíca wáináidaca wawàwawa ìwali imàníinápíná walí macáita càide iyúwaté ímáaná walí.

² Nutànàaca pirí cuyàluta Timoteo, píacata nuiquéerica càiride iyúwa nuìriwa báisíta peebáidacáiná Jesucristo itàacái, càide iyúwa nuebáidáaná nacái. Yá nusutáca Wáaniri Dios ícha píripíná, Wáiwacali Cristo Jesús nacái, namàníinápíná pirí cayábéeri mawèníri iyú, naicáanápíná nacái pipualé namàacáanápíná nacái matuíbanáica piwàwa.

Advertencia contra enseñanzas falsas

³ Pimàni càide iyúwaté nùalàaná pía ipíchawáiseté nùacawa pícha Macedonia yàasu cáli nérépíná. Nuwàwaca piyamáacawa aléera Efeso iyacàlená irícu píalàacaténá cachàiníri iyú áibanái wenàiwica néeníyéica iyaca nayamáidáanápíná néewáidaca wenàiwica cachìwéeri tàacáisi iyú.

⁴ Píalàa nía nacái cachàiníri iyú ipíchaná neebáidaca nàawirináimi yàasu cachìwéeri tàacáisiwa, ipíchaná nacái néewáidacawa mamáalàacata áiba tàacáisi cachìwéeri ìwali náiméerica ìwali icàlidacasa càinácaalí nàawirináimi

imàníná bàaluité, ipíchaná nacái nacàlidaca mamáalàacata macáita nàawirináimi ípidenáwa madécaná. Wenàiwicanái yéewáidacaalíwa nàwali, yá nasutáca néemíawa níawáaca mamáalàacata, natàaníca náapichawáaca chàinisíiri iyú nacái. Yái tàacáisi cachìwéerica càmita iyúudáa wenàiwica neebáidáanápíná Dios itàacái nàyacaténá càide iyúwa Dios iwàwáaná.

⁵ Dios idéca ichùuliaca wía cáinináanápíná waicáyacacawa. Wáalímá càì wamànica masacàacaalí wáiwitáise macái báawéeri íicha, wawènúadacaalí nacái wáiwitáisewa Dios irípiná imàacacaténá iwàwawa wabáyawaná íicha, weebáidacaalí nacái Jesucristo itàacái báisíiri iyú.

⁶ Abénaméeyéi càmita càì nàyaca nawènúacáinátéwa Dios itàacái íicha, yá naméeràacawa déeculé báisíiri tàacáisi íicha. Siùcade natàaníca náapichawáaca chàinisíiri iyú canéeri iwèni wawàsi ìwalíise meedá.

⁷ Náimaca nawàwacasa néewáidaca wenàiwica Dios itàacái iyú, yái tàacáisi profeta Moisés itànèricaté Dios inùmalícuíse, quéwa càmita náalía néemíaca càinácaalí íimáaná Moisés yàasu tàacáisi. Nayúunáidaca náalía néemíaca yái tàacáisica, íná manuíca náínáidaca nawàwawa nàwaliwa néewáidáanápíná wenàiwica, quéwa càmita náalía néemíaca tàacáisi néewáidéerica iyú wenàiwica.

⁸ Wía yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái, wáalíacawa cayábéericani, yái profeta Moisés yàasu tàacáisica, cayábaca nacái wéewáidacaalí iyú wenàiwica yái tàacáisica, quéwa iwàwacutá wéewáidaca nía càide iyúwa Dios iwàwáaná.

⁹ Iwàwacutá wawàwalica Dios itàacái càmita

imáisanà wamànica cayábéeri, néese icháawàaca naináwaná ìwali cawinácaalí imàníyéica ibáyawanáwa, cà míiyéica nacái iwàwa yeebáidaca Dios itàacái. Càì namànica: Nàuwideca namànica Dios, namànica nabáyawanáwa; càmita nàa Dios iyéininá, caná iwèni naicáca áibanái yàanáca Dios icàaluíniná; nanúaca nániriwa, náatúa nacáwa, nanúa nacái áibanái wenàiwica.

¹⁰ Naimáca áiba yáapicha cà míichúaca náinusíwa, cà míirica nanìrisíwa nacái, aslanái naimáca nanacáiri yáapichawa, inanái naimáca nanacáichúa yáapichawa nacái; náibàaca wenàiwica plata ìwalínápiná; nacàlidaca nachìwawa, nachìwáida nacái áibanái, nacháawàaca áibanái iináwaná ìwali nachìwa iyúwa. Càita áibanái wenàiwica nàyaca imàníyéica macái báawéeri íiwitáaná méetàuculé ícha yái yéewáidacalésica machacànírica. Iná Dios itàacái profeta Moisés itànèricaté icháawàaca naináwaná ìwali, íimaca iwàwacutáanápiná nàuwichàacawa nabáyawaná ìwalísewa.

¹¹ Moisés yàasu tàacáisi báisírira ìyaca abédanamata yáapicha yái tàacáisi Dios imàaquéerica nulí, nucàlidacaténá áibanái iríni yéewanápiná náalíacawa Jesucristo iwasàaca wenàiwicanái Dios yàasu yùuwichàacáisi ícha, yái Dios mèlumèluírira iicácanáwa; iwàwacutá wàaca Dios icàaluíniná.

Gratitud por la misericordia de Dios

¹² Yá nùaca Wáiwacali Jesucristo irí cayábéeri, yái ichàiniadéerica núa. Nùaca irí cayábéeri bàaluitécáiná iicáca núa càiride iyúwa abéeri imàníripinaté càide iyúwa ichùuláná núa, yáté imàacaca nuíbaidaca irípiná.

13 Càita idéca imànica nulí yái cayábéerica éwitaté nutàanicáaníta báawéeri iyú Jesús ìwali quéechatécáwa, nùuwichàidacaté nacái wenàiwica yeebáidéeyéicaté itàacái, numànicaté nacái nalí báawéeri manuísíwata iyúwa wenàiwica cáimacáiri iicáca yáawawa áibanái ícha. Quéwa Dios iicácaté nupualé càmicáinaté nùaliíwawa nùuwichàidáanáté nùacawa yàasu wenàiwicanái ipíchawáiseté nuebáidaca Jesucristo itàacái.

14 Yá Wáiwacali idéca imànica nulí cayábéeri mawèníri iyú manuísíwata. Yá imàacaca nuebáidaca itàacái, cáinináca nacái iicáca núa. Càita wàyaca, wía ìyéeyéica abédanamata Cristo Jesús yáapicha, yeebáidéeyéica itàacái.

15 Nucàlidacué pirí báisisíwéeri tàacáisi. Iwàwacutá macáita yeebáidacani: Cristo Jesús yàanàacaté aléi èeri irìculé iwasàacaténá cabáyawanéeyéi wenàiwica Dios yàasu yùuwichàacáisi ícha. Núacata yái cabáyawanéerica náicha canánama èeri irìcuíyéica cabáyawanéeyéica.

16 Dios iicácaté nupualé, núa cabáyawanéerica náicha canánama, yéewacaténá Jesucristo yásáidaca macáita wenàiwica irí máini cayábéerica íiwitáise, náalíacaténáwa nacái càmita yùuwichàida wenàiwica ráunamáita, néese icùaca déecuiri iyú yéewanápiná wenàiwica nawènúadaca irípiná náiwitáisewa. Càipiná náalíacawa néemàpinácaalí nuináwaná ìwali, náalíacaténáwa Dios iicáanápiná napualé nacái neebáidacaalí Jesucristo itàacái needácaténá nalíwa nacáucapináwa càníri imáalàawa.

17 ¡Wàacué Dios irí cayábéeri manuísíwata càiripináta, wàacué iyéininá nacái cáimiétaquéri iyú, yái Wacuèriná Dios càmírira imáalàawa, càníri

nacái yéetáwa, cà míri nacái yéewa èeri m̀nanái iicáca, yái abéericata Dios! Báisíta, amén.

18-19 Néeni, Timoteo, nuíquéri càiride iyúwa nùriwa, nuchùuliacaté pía p̀l̀àanápíná cachàiníri iyú níara yéewáidéeyéica wenàiwica cachìwéeri tàacáisi iyú. Càì nuchùuliacà pía pimànicaténá cayábéeri ùwicái cachìwéeyéi ípunita, pimawèniadacaténá nía báisíri tàacáisi iyú. Píalimápiná pimawèniadaca nía peebáidacaalí mamáalàacata yái tàacáisi báisírìca, piwènúadacaalí nacái píiwitáisewa càiripínáta pibáyawaná íchawa. Iwàwacutá pimànica càide iyúwaté abénaméeyéi yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái nacàlidáanáté tàacáisi p̀wali Dios inùmalicúse. Náimacaté píibaidáanápínaté Dios irí cáalíacáiri iyú. Aibanái càmitaté nawènúada náiwitáisewa nabáyawaná íchawa báisíri iyú, íná nadéca naméyàaca neebáidaca yái báisíri tàacáisica.

20 Càita nadéca namànica níara Himeneo, Alejandro nacái. Iná nudéca numàacaca nía yéewanápiná Satanás yùuwichàidaca nía namàacacaténá náichawa yái natàanínáca báawéeri iyú Dios iwali.

2

Instrucciones sobre la oración

1 Quéechacáwa nuwàwa p̀l̀àaca níara yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái nasutáanápíná Dios ícha macái èeri m̀nanái irípiná. Iwàwacutá wasutáca Dios ícha nalípiná, wàaca nacái Dios irí cayábéeri nàwali macáita.

2 Iwàwacutá wasutáca Dios ícha nalípiná níai icuèyéica cáli, nalí nacái macáita icuèyéica

wenàiwicanáí, yéewacaténá wàyaca matuíbanáita, yéewanápiná nacái wàaca Dios icàaluíniná matuíbanáiri iyú, yéewanápiná nacái wàyaca cáimiétaquéri iyú macái wenàiwicanáí iicápiná.

³ Cayábéeriquéi wasutáanáca Dios ícha nalípiná, casímái nacái Dios yéemìaca yái wasutáanáca ícha nalípiná, yái Dios iwasèerica wía yàasu yùuwichàacáisi íchawa.

⁴ Cayábaca Dios yéemìaca wasutáaná ícha nalípiná Dioscáiná iwàwaca Jesucristo iwasàaca macái wenàiwicanáí Dios yàasu yùuwichàacáisi ícha; Dios iwàwa nacái náalíacawa ìwali yái báisíiri tàacáisica.

⁵ Iyacáiná abéerita Dios. Iyaca nacái abéerita wenàiwica yáaliméerica itàaníca Dios yáapicha èri mìnánái iwicáu, yái wenàiwica ípidenéerica Jesucristo. Canácata áiba Jesucristo ícha yáaliméerica imàacaca wàyaca abédanamata Dios yáapicha.

⁶ Jesucristo imàacacaté icáucawa macái èri mìnánái íchawalíná iwasàacaténá nía Dios yàasu yùuwichàacáisi ícha, càide iyúwaté Dios yáasáidáaná walí iwàwacáinaté wáalíacawa.

⁷ Dios imàacacaté apóstolca núa ibànùacaténá núa nucàlidáanápiná càiri tàacáisi inùmàllicúise Jesucristo iináwaná ìwali. Núumaca pírí báisíiri iyú, càmita nuchìwa: Dios ibànùaca núa nuéwáidacaténá càmiyéi judío báisíiri tàacáisi iyú, neebáidacaténá Jesucristo itàacái.

⁸ Iná àta alénacaalí nàwacáidáyacacawa, níái yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái, nuwàwaca aslanái isutáca Dios ícha. Namichàidacaalí nacáapiwa nasutácaténá Dios ícha, iwàwacutá masacàaca nawàwa mabáyawanéeri iyú càide iyúwa cayábáaná

Dios iicáca. Iwàwacutá càmita calúa nía, càmita nacái natàani náapichawáaca chàinisíri iyú.

⁹ Cayábaca nacái inanái nadèniacaalí nabàlewa iyúwa cámiétacanéeyéi inanái, ipíchaná asianái naicáidaca nalí, néese náináidacawa inanái ìwali báawanama. Cayábaca càmicaalí nachùnìa náiwita ibáináwa máini cawèníri iyú, oro yáapicha, cawèniyéi tùliquchi yáapicha nacái, cawènichúa íba perla yáapicha nacái. Cayábaca nacái càmicaalí nàwalica máiníri cawènica bàlesica.

¹⁰ Càmita cayába inanái náasáidaca meedá nadèniaca madécaná cawèníri, néese cayábaca inanái náasáidacaalí nadéca namàacaca níawawa Dios irí nàacaténá iyéininá báisíri iyú. Càì nàalimá náasáidaca náiwitáisewa: Iwàwacutá namànica cayábéeri áibanái irí.

¹¹ Iwàwacutá masànaca inanái culto irìcu, néemìacaténá asianái yéewáidaca wenàiwica Dios itàacái iyú. Iwàwacutá nacái inanái nàaca náimiétacaná, cawinácaalí asianái yéewáidéeyéica wenàiwicanái.

¹² Càmita numàaca inanái yéewáidaca asianái Dios itàacái iyú culto irìcu macái wenàiwica yàacuésemi yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái. Càmita nacái numàaca inanái ichùuliaca asianái, néese iwàwacutá masànaca inanái néemìacaténá asianái yéewáidaca wenàiwica Dios itàacái iyú.

¹³ Canáca yéewaná inanái ichùuliaca asianái, Dios idàbacáinaté Adán quéecha, néeseté idàbaca Eva, níara idàbáanéeyéicaté wenàiwicaca, wàawirinámica nía, wía èeri mìnánáica canánama.

¹⁴ Yái Adán càmitaté Satanás ichìwáidani, néese Satanás icàlidacaté ichìwawa inanái irí, yá uebáidacani, uyáacaté abéeri àicu ìyacaná càmíricaté

Dios ibatàa nayáaca. Càité umànica ubáyawanáwa quéechaté. Iná yéewa wáaliacawa canáca yéewaná inanái ichùuliaca aslanái.

¹⁵ Quéwa níái inanáica namusúapinácawa Dios yàasu yùuwichàacáisi íicha namànicaalí càide iyúwa iwàwacutáaná namànica néenibe iríwa, neebáidacaalí nacái mamáalàacata Jesucristo itàacái cáaliacáiri iyú càide iyúwa cáimiétacanéeyéi, cáininácaalí nacái naicáca áibanái. Iwàwacutá nacái masacàaca náiwitáise macái báawéeri íicha, náibaidacaténá Dios irí mabáyawanéeri iyú.

3

Cómo deben ser los dirigentes

¹ Báisíta cayábaca máinícaalí abéeri iwàwaca íbaidaca Dios irípiná iyúwa anciano icùacaténá wenàiwica yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái. Báisíta máiní cayábéeri, cáimiétacanéerica nacái yái anciano íbaidacaléca Dios irípiná.

² Iná cawinácaalí íbaidéerica Dios irípiná iyúwa anciano icùacaténá wenàiwica yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái, iwàwacutá iyaca machacàníiri iyú yéewanápiná càmita áibanái yáalimá icháawàaca iináwaná ìwali, ipíchaná náimaca anciano imànica íbáyawanáwa. Iwàwacutá anciano idènlaca abéechúata ínuwa. Iwàwacutá nacái icùaca yáawawa cáimiétaquéeri iyú ipíchaná imànica íbáyawanáwa. Iwàwacutá nacái casímáica yeedáca yàataléwa áibanái nayamáacaténáwa icapèe irìcu, níái yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái yèpuníiyéicawa déeculé icapèe íchawa. Iwàwacutá nacái anciano yáalimá yéewáidaca wenàiwica cayába.

³ Càmita nacái anciano icàma. Càmita nacái ipélia, néese càníiri calúa iwàwa, càmita nacái iwàwa itàaníca chàinisíiri tàacáisi iyú. Càmita icutá mamáalàacata yeedácaténá iríwa manùba plata.

⁴ Iwàwacutá anciano icùaca icapèèricuíyéiwa cayába. Iwàwacutá yéenibe neebáidaca itàacái, nàa nacái íimiétacaná manuísíwata.

⁵ Iwàwacutá càì anciano icùaca icapèèricuíyéiwa, yácáiná càmicaalí yáalimá icùaca cayába icapèèricuíyéiwa, néese càmita nacái yáalimá icùaca Dios yàasu wenàiwica yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái.

⁶ Iná iwàwacutá anciano càníirica wàlisàì yeebáidaca Jesucristo itàacái, ipíchaná cachàinica iicáca yáawawa áibanái íicha, yá imànica ibáyawanáwa, néese Dios yùuwichàidacani càide iyúwaté Satanás cachàinínáté iicáca yáawawa Dios íicha, yáté imànica ibáyawanáwa, iná Dios yùuwichàidapínacani báawanama càiripináta.

⁷ Iwàwacutá nacái anciano ìyaca machacàníiri iyú yéewanápiná áibanái càníiyéica yeebáida Jesucristo itàacái, naicáca cáimiétaquéeri iyúni, yái ancianoca. Càmicaalí càì anciano ìyaca, yá cawàwanáta áibanái itàaníca ìwali báawéeri iyú, néese Satanás yáalimáidacani imànínápiná ibáyawanáwa.

Cómo deben ser los diáconos

⁸ Càita nacái diácononái: Iwàwacutá nàyaca cáimiétaquéeri iyú, càníiyéita cachíwa, néese namànica càide iyúwa náimáaná; càníiyéita nacái icàma, càníiyéita nacái iwàwa imànica yàasu wawàsi báawéeriwa needácaténá nalíwa plata.

⁹ Iwàwacutá diácononái yeebáidaca tàì íiméeri iyú yái tàacáisi báisíirica weebáidéerica, Dios

imàaquérica wáalíacawa ìwali. Iwàwacutá nacái masacàaca diácononái íiwitáise.

¹⁰ Yá iwàwacutá piicáca náiwitáise quéecha asáisí náibaidacaalí cayába Dios irípiná, nàyacaalí nacái machacàníiri iyú. Néese càmicaalí namàni nabáyawanáwa, yásí náalimáca náibaidaca Dios irípiná iyúwa diácono.

¹¹ Càita nacái inanái íibaidéeyéica Dios irípiná iyúwa diácono. Iwàwacutá nàyaca cáimiétaquéri iyú, càmíiyéica itàaní áibanái ìwali báawéeri iyú, càmíiyéita nacái icàma, namànica nacái macáita náibaidacaléwa machacàníiri iyú càide iyúwa iwàwacutáaná namànicani.

¹² Iwàwacutá diácono idènìaca abéechúata ínuwa. Iwàwacutá nacái icùaca yéenibewa cayába, icapèerìcuíyéi nacáiwá.

¹³ Iwàwacutá càì nàyaca níái diáconoca, níacáiná, náibaidacaalí cayába Dios irí, yásí áibanái iicáca nía cáimiétaquéri iyú, yá nacái manuípináca diácononái íináidaca iwàwawa, cachàiníiri yáwanái náiwitáise nacàlidacaténá naináwanáwa macàaluínináta neebáidáaná Cristo Jesús itàacái.

La verdad revelada de nuestra religión

¹⁴ Nutuíyàaca núalimáanápíná nùaca nupáchiaca pía mesúnamáita, quéwa siúcade nutànàaca píri cuyàluta.

¹⁵ Iná càmicaalí núalimá nùacawa pìatalé mesúnamáita, càicáaníta píalíapínáca cànínacaalí iwàwacutáaná wàyaca, wía Dios yéenibeca, cáuri Dios yàasunáica, yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái. Iwàwacutá wéewáidaca wenàiwica càiripináta báisíiri tàacáisi iyú.

¹⁶ Macáita wáaliacawa báisiri iyú, máini cachàinírira yá tàacáisi Dios ibèericaté wenàiwica ícha bàaluité quéwa siuca Dios idéca imàacaca wáaliacawa ìwali. Yácata tàacáisi icàlidéerica walí cainácaalí iwàwacutáaná weebáidaca:

Cristo yàanàcaté aléi èeri iriculé càide iyúwa wenàiwica. Néese Espíritu Santo icàlidacaté Cristo ìwali mabáyawanéericani, ángelnái nacái naicácani. Aibanái nadéca nacàlidaca iináwaná wenàiwicanái irí; abénaméeyéi èeri mìnánái neebáidaca itàacái; néseté Cristo imichàacawa chènuniré àniwa, ìyacaténá cáimiétacanéri iyú, icamaláná mèlumèluíri irícu nacáíwa.

4

Los que se apartarán de la fe

¹ Quéwa Espíritu Santo icàlidaca yá tàacáisi amaléeri iyú: Aibaalípiná malééná èeri ipíchawáise èeri imáalàacawa, yásí abénaméeyéi nawènúadaca náiwitáisewa Jesucristo ícha, càmita quirínama neebáidapiná itàacái. Néese neebáidapiná demonionái itàacái cachìwéeri, demonionái yàasu yéewáidacalési cachìwéeri nacái.

² Néenialípiná wenàiwica néemlapiná pucháibéeyéi íiwitáise irí, cachìwéeyéi nacái. Níara cachìwéeyéica náalípinácawa cabáyawanáca nía, quéwa càmita quirínama báipiná nía nabáyawaná ìwaliwa, càmita nacái achúma nawàwa ìwali, néese namànipiná mamáalàacata nabáyawanáwa.

³ Níara cachìwéeyéica càmita nabatàa wenàiwica nacásàacawa. Namáisanìaca wenàiwica iyáaca abénaméeyéi yàacàsi íiwitáaná, quéwa Dios idéca

imàacaca wenàiwicanáí icásàacawa; Dios iwàwaca nacáí nàaca irí cayábéeri náinu ìwaliwa, nanìri ìwali nacáíwa. Dios idéca nacáí idàbaca macáí yàacàsi íiwitáaná wayáapíná idécanáami wàaca irí cayábéeri ìwali, yáí yàacàsica, wía yeebáidéeyéica Jesucristo itàacáí, yáaliyéicawa báisìiri tàacáisi ìwali nacáí.

⁴ Cayábaca wayáacaalí macáí yàacàsi íiwitáaná, cayábacáiná macáita yáí Dios idàbacaléca íná càmita iwàwacutá wáucaca wáichawa áiba yàacàsi, néese weedácani casímáiri iyú idécanáami wàaca Dios irí cayábéeri ìwali.

⁵ Cayábaca wayáacaalíni Dios itàacáí íimacáiná walí cayábacani, yá nacáí wasutáaná Dios ícha masacàaca imànica walí macáita yàacàsi.

Un buen siervo de Jesucristo

⁶ Iwàwacutá péewáidaca wenàiwica yeebáidéeyéica Jesucristo itàacáí. Péewáida nía iyú yáí tàacáisi yàacàsi ìwalírica, pialàa nía nacáí ipíchaná neebáidaca cachiwéeyéi yàasu tàacáisi. Péewáidawa mamáalàacata nacáí ìwali yáí tàacáisi icàlidéerica walí cànácaalí iwàwacutáaná weebáidaca Jesucristo itàacáí. Peebáida nacáí mamáalàacata yáí cayábéeri yéewáidacalésica càide iyúwa pidàbáanaté peebáidacani àta siùca nacáide. Càicaalí pimànica, yásí píibaidapíná piacawa Jesucristo irípiná cayábéeri iyú.

⁷ Eeri mìnánáí càmíiyéi yáalía Dios ìwali nacàlidaca nàasu tàacáisiwa canéerica iwèni, máiwitáiséerica, cachiwéerica nacáí, càide iyúwa abénaméeyéi béeyéi inanáí icàlidáaná wenàiwica irí. Piúca píichawa macáita càiri tàacáisi. Picá péemìa nalí. Néese

péewáidawa cachàiníri iyú pìyacaténá machacàníri iyú càide iyúwa Dios iwàwáaná.

⁸ Cayábaca walíni cachàinicaalí wainá cháí èeri iricu idècunitàacá wàyaca cháí maléená èeri. Quéwa cayába cachàini walíni càiripináta wàyacaalí machacàníri iyú càide iyúwa Dios iwàwáaná, yácáiná càicaalí wàyaca, yá cayábaca Dios iicáca wáiwitáise siùcade. Néese áiba èeriwa wàyapináca yáapicha càiripináta.

⁹ Báisícata yái tàacáisica. Iwàwacutá macái wenàiwica yeebáidacani.

¹⁰ Iná wáibaidaca cachàiníri iyú, weebáidacáiná cáuri Dios, manuícáténá wáináidaca wawàwawa ìwali càiripináta, yái iwasèerica macái wenàiwicanái Dios yàasu yùuwichàacáisi ícha, cawinácaalí yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái.

¹¹ Càita iwàwacutá pichùuliaca nàyaca, níara yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái, péewáida nacái nía, iyú yái tàacáisica nucàlidéerica pirí.

¹² Timoteo, picá pimàaca caná piwèni naicáca pía, éwita ùuculliricáaníta pía. Néese píasáida nalí càinácaalí iwàwacutáaná nàyaca machacàníri iyú níara yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái. Pitàaní abéerita cayábéeri wawàsi ìwali. Pìya machacàníri iyú wenàiwicanái iicápiná. Cáininá piicáca áibanái, piyúudàanápiná nía. Peebáida Dios. Iwàwacutá masacàaca píiwitáise macái báawéeri ícha.

¹³ Pilée nalí Dios itàacái macái imanùbaca nàwacáidáyacacaalíwa, níara yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái: Pimichàida náiwitáise mamáalàacata neebáidáanápiná cachàiníwanái; péewáida nía nacái Dios itàacái iyú àta nùanàacataléta pìatalé.

14 Picá pibatàa imáalàacawa pícha yái chàinisi Dios imàaquéricaté pirí píibaidáanápíná irí, bàaluité ancianonái imàacacaalíté icáapiwa píwali, nacàlidacaté nacái tàacáisi píwali Dios inùmalìcuíse íiméerica píibaidáanápínáté Dios irípiná.

15 Pimàni mamáalàacatani macái pichàini iyúwa càide iyúwa núumáaná pirí, yéewacatená macáita wenàiwica náalimá naicáca pimànica piacawa cayábéeri cachàiníwanái mamáalàacata.

16 Picùa píawawa wenàiwica ibáyawaná ícha. Péewáidawa mamáalàacata Dios itàacái ìwali, néese péewáida wenàiwica cáalíacáiri iyú càide iyúwa Dios iwàwáaná. Pimànicaalí càì, yásí piwasàaca píawawa cachìwéeyéi yàasu tàacáisi ícha. Càita nacái piwasàapíná nía cachìwéeri tàacáisi ícha, níara yéemièyéica pirí.

5

Cómo portarse con los creyentes

1 Picá píalàa nía cachàiníiri iyú, níara béeyéica aslanáica, néese píalàa nía éeréeri iyú càide iyúwa píalàaca nacáicaalí píaniriwa éeréta. Píalàa nacái ùculliyéi càide iyúwa píalàaca nacáicaalí péenásàiriwa.

2 Píalàa béeyéi inanái càide iyúwa píalàaca nacáicaalí píatúawa éeréta. Pía ùcullirica, péewáidacaalí mánacanái, piicá nía càiyéide iyúwa péenásàatúanái, picùa nacái píawawa càiripínáta ipíchaná pimànica píbayawanáwa.

3 Píacué yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái, nàyacuéca pèewi abénaméeyéi inanái inìrimi yéetéeyéimicawa ícha. Piyúudàacué níara

manìriiyéimica canéeyéica yéenibe, canéeyéica nacái yéenanái iyúudèyèipiná nía.

4 Quéwa manìríchúami idèniacaalí yéenibewa, càita nacái udèniacaalí utaquénáíwa, yásí iwàwacutá nayúudàaca úa quéecha nàacaténá uímiétacaná càide iyúwa Dios ichùulianá. Iwàwacutá nayúudàaca úa nèpùadacaténá yái cayábéerica nasèenáimi imàníricaté nalí, casímáicáiná Dios iicáca namànica ulí cayábéeri.

5 Nàyaca abénaméeyéi inanái manìriiyéimi catúulècanásíwéeyéi, canácáiná néenanái iyúudèyèipiná nía. Níara manìriiyéimica náibàaca nawàwawa Dios iwéré iyúudàanápiná nía, yá nasutáca níawawa Dios ícha èríapinama, táiyápinama nacái. Iná iwàwacutácué piyúudàaca nía, píacué Dios yàasu wenàiwicaca.

6 Quéwa càmitacué iwàwacutá piyúudàaca áiba manìríchúami ùyacaalí meedá càasuíri iyú usímáidacaténá úawawa. Càmita uínáidawa Dios ìwali, íná ùyaca càide iyúwa yéetéechúamiwa.

7 Càita iwàwacutá pichùuliaca níara yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái nàyanápiná machacàníiri iyú ipíchaná áibanái nacháawàaca naináwaná ìwali.

8 Aiba icàlidacaalí iináwanáwa yeebáidacasa Jesucristo itàacái, quéwa càmita iyúudàa yéenanáíwa, icapèericuíyéi nacáíwa, idéca iyamáidaca yeebáidaca Jesucristo itàacái. Báawéerica íiwitáise áibanái ícha càmiyéica yeebáida Jesucristo itàacái.

9 Aiba manìríchúami iwàwacaalí íbaidaca abéerita Dios irípiná mamáalàacata uyúudàacaténá wenàiwica yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái, yá iwàwacutá udèniaca sesenta camuí. Iwàwacutá

nacái abéeríchúamica inìri.

¹⁰ Iwàwacutá nacái caináwanáca úa ìwalíse yáí umànínáca áibanái irí cayábéeri; idàwinèchúa yéenibewa cayába nàycaténá machacàníiri iyú; yeedéechúa wenàiwica ucapèericuléwa casímáiri iyú, ùacaténá nayáapíná; iyúudèchúa cayába áibanái yeebáidéeyéica Jesucristo itàcái úibaidáanápíná nalí càide iyúwa nàasu wenàiwica íbérica wenàiwicanái yàabàli; iyúudèchúa nacái cawinácaalí yùuwichèeyéicawa; ímáanáca uwàwacaalí umànica macái cayábéeri íwitáaná áibanái irí.

¹¹ Pitànàacaalí inanái ípidená cuyàluta irìcu, náibaidacaténá abéerita Dios irípiná càiripináta, picá pitànàa náipidená cawinácaalí manìriyémica càmiyèitàacáwa idènà sesenta camuí; níacáiná abénaméeyéi manìriyéimi nawènúadapíná náiwitáisewa náibaidacalé íchawa náiméericaté ìwali namànínápínása Cristo irípiná nawàwacáiná needáca nalíwa nanìripínáwa àniwa.

¹² Néese namànicaalí càì, yá cabáyawanáca nía càmicáiná namàni càide iyúwaté nacàlidáaná quéecha náibaidáanápínása abéerita Dios irípiná mamáalàacata nayúudàcaténá wenàiwica yeebáidéeyéica Jesucristo itàcái.

¹³ Abénaméeyéi inanái nacái napáchiaca nàacawa meedá capii imanùbaca, yá ínucá náibaidaca meedá; càmita ínucáita nía meedá, néese nadàbaca natàaníca áibanái ìwali báawéeri iyú; máini nawàwaca náalíacawa áibanái yàasu tàacáisi ìwali; néese nacàlidaca áibanái irí tàacáisi càmíríca cayába nacàlidaca nalí.

¹⁴ Iná nuwàwaca nacásàacawa àniwa níara

manìríiyéimica, inìrimi yéetéeyéimicawa ícha, cawinácaalí inanái camíiyéitàacáwa idènià sesenta camuí, nadàwinàacaténá nacái néenibewa, nacúa nacái nacapèewa àniwa, ipíchaná wàuwidenái itàaníca báawéeri iyú wàwali, wía yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái.

¹⁵ Níacáiná abénaméeyéi manìríiyéimi nadéca nawènúadaca náiwitáisewa Jesucristo ícha namànicaténá càide iyúwa Satanás iwàwáaná.

¹⁶ Abéechúa inanáicaalí yeebáidéechúa Jesucristo itàacái, udèniacaalí uénánáíwa inanáíwa inìrimi yéetéeyéimicawa ícha, yá iwàwacutá uyúudàaca nía, ipíchaná níara yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái iwàwacutá nayúudàaca nía. Yásí níara yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái náalimá nayúudàaca inanái manìríiyéimi canéeyéica yéénánái iyúudèyèipiná nía.

¹⁷ Iwàwacutá níara yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái namàacaca nàasu platawa ofrenda iyú napáyaidacaténá ancianonái íbaidéeyéica mamáalàacata Dios irípiná, icuèyéica wenàiwica yeebáidéeyéica. Anciano icùacaalí nía cayába, íbaidacaalí cachàiníri iyú Dios irípiná mamáalàacata icàlidacaténá nalí Dios itàacái, yéewáidacaténá nía mamáalàacata nacái, yá iwàwacutá namàacaca nàasu platawa ofrenda iyú pucháiba yàawiriéricatái ícha yái ofrenda namáaquérica áiba anciano irí, nàacaténá iwèni yéewanápiná anciano idèniaca cayába iyáapináwa, yéenibe yáapichawa.

¹⁸ Cayábaca Dios iicáca namànica càì bàaluitécáiná profeta itànàaca tàacáisi Dios inùmaliçuíse. Dios ímacaté: “Picácué pidacúa pacá inùma ituínási

íicha, idècunitàacá uíbaidaca pirí ubawàidaca ituínási ùlùacaténá iwìralè, néese pimàacacué uyáacani idècunitàacá uíbaidaca uèpunícawa”, íimacaté yái Diosca. Càité nacái Wáiwacali íimaca: “Iwàwacutácué pìaca iwèni yái íibaidéericuéca pirí”, íimaca.

¹⁹ Picá péemìa irí cawinácaalí icháawàaca anciano iináwaná ìwali canácaalí pucháiba, càmicaalí nacái máisiba icháawèyeyéica anciano iináwaná ìwali.

²⁰ Quéwa cawinácaalí imàníyeyéica ibáyawanáwa mamáalàacata, iwàwacutá pìalàaca nía cachàiníiri iyú macái wenàiwica yàacuésemi cáalucaténá áibanái namànica nabáyawanáwa, níái yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái.

²¹ Nuchùuliaca pía Dios iicápiná, Jesucristo iicápiná nacái, mabayawanéeyéi ángel iicápiná nacái, pimànínapíná macáita càide iyúwa núumáná pirí siùcatàacáwa. Cawinácaalí imàníyeyéica ibáyawanáwa, pìalàa nía cachàiníiri iyú, níái yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái. Pìalàa nía, iwàwacutá nacái càmita cayába piicáca abéeri wenàiwica áibanái íicha, néese pìalàa nía macáita abédanamata, cawinácaalí imàníyeyéica ibáyawanáwa.

²² Picá pimàaca picáapiwa mesúnamáita asìali ìwali pibàlùadacaténáni iyúwa anciano icuèrinápiná wenàiwica yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái. Picúa piicáwani asásí yèepunícaalíwa machacàníiri iyú, isicúacáicha cabáyawanéericani yái asìalica idécanáami pibàlùadacani iyúwa anciano. Pibàlùadacaalí càiri anciano, néese imànicaalí ibáyawanáwa, yásí cabáyawanáca pía nacái, càide iyúwa pidéca nacáicaalí piyúudàaca

imànica ibáyawanáwa. Picùa píawawa masacàawaca macái báawéeri ícha.

²³ Núalíacawa pidéca piyamáidaca pìiraca uva ituní píasáidacaténá càmita piwàwa picàmaca iyúwa áibanái báawéeyéi. Quéwa cáuláicaca pidèericubàa madécaná yàawiría, íná nùlàaca pía ipíchaná pìiraca yáawami únita, néese pèewìada achúmanamata uva ituní úni yèewi pìiracaténáni iyúwa dabé.

²⁴ Píináidawa cáalíacáiri iyú ipíchawáise pibàlùadaca áiba anciano nacuèrinápiná. Abénaméeyéi namànica nabáyawanáwa amalánama wenàiwicanái yáaliéricawa ìwali ipíchawáise áibanái icháawàaca naináwaná ìwali, quéwa áibanái namànica nabáyawanáwa ibàacanéri iyú, càmita nacái wáalíawa ìwali madécaná èeripiná.

²⁵ Càita nacái waicáca amalánamata yái cayábéerica abénaméeyéi imànírica. Aibanái nacái namànica cayábéeri ibàacanéri iyú quéwa càmita yéewa ibàacawa càiripináta, yái cayábéerica namànírica.

6

¹ Níara áibanái yàasu wenàiwicaca yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái, iwàwacutá nàaca náiwacali icàaluínináwa cáimiétaquéeri iyú náibaidacáiná irí, ipíchaná áibanái càmíiyéica yeebáida Jesucristo itàacái natàaníca báawéeri iyú Dios ìwali, ìwali nacái yái tàacáisi wéewáidéerica iyú wenàiwica.

² Náiwacalicalí yeebáida Jesucristo itàacái, iwàwacutá càmita nayamáida nàaca icàaluíniná cáimiétaquéeri iyú mamáalàacata, éwita néenásàiricáanítani Jesucristo ìwalíisená. Néese iwàwacutá náibaidaca irí cachàiníwanái

mamáalàacata nayúudàacaténáni, náiwacalicáiná yeebáidaca Jesucristo itàacái, iwàwacutá nacái cáinináca naicácani, néenásàiricáináni, Jesucristo ìwalísená.

La verdadera riqueza

³ Aibacaalí yéewáidaca wenàiwica cachìwéeri tàacáisi iyú, càmicaalí nacái abédanama íiwitáise yeebáidacaténá yái báisíiri tàacáisi Wáiwacali Jesucristo yéewáidéericaté iyú wenàiwica, càmicaalí nacái yeebáida yái tàacáisi icàlidéerica càinácaalí iwàwacutáaná wàyaca, yá cáimacáica iicácawa.

⁴ Máini cachàinica iicáca yáawawa meedá áibanái íicha, quéwa càmita báisí yáalíawa, ibatàa abéeri wawàsipiná, càmita yáalíawa. Cálúicaca íiwitáise máinicáiná iwàwa icuísaca íichawa áibanái canéeri iwèni tàacáisi ìwalíise; yá idécanāami natàanica náapichawáaca chàinisíiri iyú, yá báawaca áibanái iicáca nía náimacáiná náalíacasa nacàlidaca máini cáaliacáiri iyúni. Néese càmita yáalimá abédanamata náiwitáise náapichawáaca, yá nadàbaca nacuísáyacacawa máini báawéeri iyú. Néese nadàbaca nayúunáidaca báawaca áibanái íiwitáise canánama. Càmita náalimá manuíca naináidaca nawàwawa áibanái ìwali.

⁵ Néese napéliyacacawa mamáalàacata níai báawéeyéica íiwitáise, càmíiyéica yáalía báisíiri tàacáisi ìwali. Nacàlidaca naináwanáwa meedá neebáidáanása Jesucristo itàacái, quéwa càmita neebáida báisíiri iyúni. Nacàlidacáita naináwanáwa càì needácaténá nalíwa plata.

⁶ Báisíta weedáca walíwa cawèníiri wàyacaalí càide iyúwa Dios iwàwáaná, quéwa yái cawènírica ìyaca wawàwalícu Dios imàacacáiná casímáica wía

cayábacaalí waicáca wàasuwa Dios imàaquéerica walí, matuíbanáicaalí nacái wía cawèníri wawàsi ícha.

⁷ Canápináta meedá cáinináaná waicáca cawèníri wawàsi, bàaluitécáiná canáca watéeri wáapichawa wamusúacaalíté waicá èeri; càita nacái canácata watéeripiná wáapichawa wàacaalíwa èeri ícha.

⁸ Néese wadèniacaalí wayáapináwa, wabàlepiná nacáiwa, yásí yéewa casímáica wawàwa.

⁹ Quéwa cawinácaalí iwàwéeyéica càasuca, neebáidaca Satanás itàacái, yáalimáidacáiná nía namàníinápiná nabáyawanáwa, yá nacaláacawa Dios ícha, yá nabáyawaná íbàaca nía càide iyúwa trampa íbàacaalí cuwèsi ráunamáita. Néese máini nawàwa namànica madécaná báawéeri wawàsi máiwitáiséeri iyú, yái báawéerica cànírica iyúudàa wenàiwica, néese iwatàidéerica nía yéetácáisi iriculé, càide iyúwa wenàiwica isicùmacaalíwa depuíwéeri úni yáaculé.

¹⁰ Cawinácaalí wenàiwica cáininéerica iicáca plata, imànica macái báawéeri íiwitáaná yeedácaténá iríwa mamáalàacata plata. Abénaméeyéi nacái cáininéeyéica iicáca plata nadéca nawènúadaca náiwitáisewa Jesucristo ícha nacutácaténá mamáalàacata plata, néese nadéca needáca nalíwa manuísíwéeri yúuwichàacáisi, íná achúmaca nawàwa siùca nàuwichàacáináwa.

La buena lucha de la fe

¹¹ Quéwa pía, Timoteo, píacata Dios yàasu wenàiwicaca íbaidéerica Dios iripiná, íná píuca píichawa macáita yái báawéerica namànírica. Píalimáida macái pichàini iyúwa pìyacaténá machacàníri iyú càide iyúwa Dios iwàwáaná. Pía

Dios icàaluíniná, peebáida itàacái, cáininá nacái piicácani, pìidenà piùwichàanáwa mamáalàacata matuíbanáiri iyú.

¹² Píalimáida macái pichàini iyúwa pimànicaténá cayábéeri ùwicái Dios irípiná. Yácata cayábéeri ùwicáica: yái picàlidáanáca báisíiri tàacáisi ímérica iwàwacutá wenàiwica yeebáidaca Jesucristo itàacái. Càì iwàwacutá pimànica, yásí peedápiná piríwa picáucawa cà míiri imáalàawa. Dioscáiná imáidacaté pía pimànicaténá càì. Dios imáidacáináte pía, íná yéewa picàlidacaté cayába piináwanáwa madécaná wenàiwicanáì yàacuésemi peebáidáaná Jesucristo itàacái.

¹³ Siùcade Dios, yái yèerica nacáuca, macáita yái iyéerica, yéemíaca yái nuchùulíanáca pía. Jesucristo nacái yéemíaca yái nuchùulíanáca pía, yái Jesucristo icàlidéericaté cayábéeri tàacáisi, icàlidacaté nacái iináwanáwa machacàníiri iyú Poncio Pilato irí.

¹⁴ Iná nuchùulla pía Dios iicápiná, Jesucristo iicápiná nacái, pimàni macáita càide iyúwa nuchùulíaná pía. Picá piwènúada yái tàacáisica, ibatàa abéeri tàacáisi piná, ipíchaná iwàwacutá nùalàaca pía cachàiníiri iyú. Pimàni mamáalàacata càiripináta càide iyúwa nuchùulíaná pía àta Wáiwacali Jesucristo yàanàacataléta àniwa.

¹⁵ Dios imàacapíná Wáiwacali Jesucristo yàacawa néese àniwa yéenáiwaná yàanàacaalíwa càide iyúwa abéerita Dios yáalíanáwa, chácaalínápiná èeri irícucaalí. Càipíná Dios imànica abéericáináta Dios máiníiri cayábaca, cachàiníríca nacái náicha canánama; yácata Wacuèriná nacái cachàiníríca áibanáì nacuèrinánáì íicha canánama; yácata Wáiwacali nacái cachàiníríca áibanáì íiwacanánáì

íicha canánama.

¹⁶ Yái Diosca, yácata abéerita càmíirica imáalàawa, ìyéerica icamaláná irìcuwa canácatalé áiba yáaliméeri yàanàaca mawiéniré irí, máinicáiná mèlumèluíricani. Canácata èeri mìnali iiquéericaté Dios. Canácata nacái èeri mìnali yáaliméeri iicácani. ¡Macáita nàapiná abéerita Dios iyéininá càiripináta, yái Dios cachàiníirica náicha canánama èeri càmíiri imáalàawa! Báisíta, amén.

¹⁷ Pìalàa níara càasuíyéica idènièyéica cháí èeri yàasu cawèníiri. Pìalàa nía ipíchaná cáimacái naicáca níawawa áibanái íicha. Iwàwacutá nacái càmita manuí náináidaca nawàwawa nàasu cawèníiri ìwaliwa, càmicáiná yéewa nàasu cawèníiri icùaca nía báawéeri íicha, yá nacái nàasu cawèníiri imáalàapinácawa áibaalípiná. Néese iwàwacutá manuíca náináidaca nawàwawa Dios ìwali icùanápiná nía, yái Dios imàaquéerica walí madécaná wawàsi casímáicaténá wawàwa.

¹⁸ Pichùulla càasuíyéi namànica cayábéeri áibanái irí nayúudàacaténá nía. Cayába namànicaalí áibanái irí cayábéeri manuísíwata nadèniacáiná manùba cawèníiri. Iwàwacutá casímáica nàaca catúulécanéeyéi irí cànácaalí wawàsi catúulécanéeyéi imáapuèrica.

¹⁹ Càasuíyéi imànicaalí càì, yásí nadèniapináca cawènisíwéeri nàasuwa áiba èeriwa, yái nacáuca báisíirica càmíirica imáalàawa.

Encargo final a Timoteo

²⁰ Timoteo, pimàni cayába píibaidacaléwa Dios imàaquéericaté pirí picàlidáanápiná yái báisíiri tàacáisica. Picá peebá èeri mìnánái yàasu tàacáisi canéeri iwèni, casaquèeri nacái. Aibanái nacái

nawàwa natàaníca náapichawáaca chàinisíiri wawàsi iyú nàasu tàacáisi cachìwéeri ìwaliwa. Náimaca cáaliacáicasa nía quéwa càmita báisi náaliacawa. Picá peebá nalí.

²¹ Abénaméeyéi nadéca neebáidaca nàasu yéewáidacalési cachìwéeri, yá nadéca nawènúadaca náiwitáisewa Jesucristo ícha.

Nusutácué Dios ícha pirípinácué imànínápinácué pirí cayábéeri mawèníiri iyú.

**El Nuevo Testamento de nuestro Señor
Jesucristo en el idioma piapoco
New Testament in Piapoco**

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Piapoco

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Piapoco

pio

Colombia

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Piapoco

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022

15b1335d-e064-57a2-9f7f-a5383125b741